

Kako prevenirati korupciju u zdravstvu?

25.06.2025. | 22:52 | Autor: HRT/E.P.C./Otvoreno

Otvoreno o korupciji u zdravstvu

Foto: HRT / HTV

U posljednje vrijeme USKOK prilično često uđe u neku od bolnica i zbog sumnje na korupciju uhititi medicinsko osoblje. Danas se nova afera, povezuje s KBC-om Zagreb, najvećim bolničkim sustavom u zemlji. O problemu korupcije u zdravstvu razgovaralo se u Otvorenom.

Ministrica Hrstić: Sustav javne nabave ima nekoliko razina

Pojavu korupcije u zdravstvu i posebno slučajeve vezane uz javnu nabavu komentirala je u Otvorenom ministrica zdravstva Irena Hrstić, ističući za početak da, ukoliko postoji korupcija, institucije trebaju raditi svoj posao.

- Evo, u kratkom roku dvaput ga rade i ja predlažem da ga rade onoliko puta koliko treba. Koliko god ponavljali, opet ću ponoviti da u zdravstvenom sustavu ne smije, ne treba i neka nikada više ne bude koruptivnih radnji, rekla je.

Na pitanje o prošlogodišnjem slučaju pojave legionele u KBC-u Zagreb, nakon kojeg je pokrenuta javna nabava novih antibakterijskih filtara za vodu, ministrica je kazala kako i u konkretnom slučaju treba napomenuti da sustav javne nabave u svakoj zdravstvenoj ustanovi, pa tako i na Rebru i bilo kojoj drugoj bolnici, ima nekoliko razina kontrole.

Prevenција korupcije je najvažnija

- Počevši od one osobe koja priprema tehničke specifikacije, znači od običnog referenta do šefa nabave, do pomoćnika za nabavu, do ravnatelja, do Upravnog vijeća. Sigurno će analiza slučaja, ukazati na, rekla bih, možda neku usku kariku ili nepovolju kariku u tom procesu, rekla je.

Mnogo je važnije, istaknula je, prevenirati bilo kakvu mogućnost korupcije.

- Kada govorimo o tome što Ministarstvo zdravstva može poduzeti u borbi protiv korupcije, naglasit ću, to je prevencija koruptivnih radnji i jasne upute svim bolničkim ustanovama na koji način trebaju provoditi postupke javne nabave. Ispred Ministarstva zdravstva, sve bolničke zdravstvene ustanove su dobile jasne upute na koje razine trebaju obratiti pozornost i što sve trebaju napraviti da se prevenira bilo kakva mogućnost korupcije, istaknula je ministrica.

Ministrica zdravlja Irena Hršić
Foto: HTV / HRT

- Uhićenja zbog korupcije: Cure detalji nove afere u zdravstvu

Svoje viđenje problema iznijela je Ivana Kekin, predsjednica saborskog Odbora za zdravstvo, ističući da je javni zdravstveni sustav premrežen korupcijom.

Kekin: Otimačina sredstava iz javnog zdravstvenog sustava je gadljiva

- Svaka otimačina sredstava iz javnog zdravstvenog sustava je gadljiva jer je to otimačina od bolesnog čovjeka i to je otimačina njegovog zdravlja. Ali, ne smije se izgubiti iz vida da je, kada ovakve pojedinačne afere dolaze u prvi plan, i kada ih se naglašava da bi se reklo da je nulta tolerancija na korupciju, tada se ne smije izgubiti iz vida da je hrvatski zdravstveni sustav premrežen korupcijom, da su mnogi oblici korupcije potpuno normalizirani, a oni najskuplji su legalizirani. To se ne smije izgubiti iz vida, rekla je.

Dodala je da su ovakve akcije dobrodošle, rade se odvrćajuće mjere.

- Mi međutim ne pričamo o onome što je ključ, a ključ je u tome da se u hrvatskom zdravstvenom sustavu strateški ne kupuju terapijski i dijagnostički aparati, kupuju ih privatne zdravstvene ustanove koje potom sklapaju sa HZZO-

om monopolske ugovore gdje se višestruko naplaćuju pretrage za hrvatske pacijente, kazala je Kekin.

Kazala je da je mitski primjer Medikol koji je od 2007. do danas dobio 1,3 milijarde kuna, a aparati koji su se trebali i mogli kupiti su koštali 60 milijuna kuna.

- U tom periodu ušli smo u EU, ušli smo u Schengen, ušli smo u NATO, nismo kupili pet potrebnih aparata, trenutno ih imamo dva. Plenkovićeve vlada je u ovih svih deset godina koliko on upravlja kupila jedan. Neurokirurgija gospodina Švarca, isto bliska HDZ-u, prošle godine dobila je 24 mil. eura za terapijsku tehniku koja se radi na aparatu koji košta 10 milijuna eura. Ali ga nema u javnom zdravstvenom sustavu pa mi njemu godišnje toliko plaćamo, kazala je.

Dodala je jako je najbolja slika toga kako curi novac i kako se otima iz zdravstvenog sustava činjenica da u tri vlade Andreja Plenkovića postoji jedan jedini strateški projekt u zdravstvu, a to je privatna onkološka bolnica Medical.

Dok je takva situacija, govoriti da je ovo temelj borbe protiv korupcije, a isto tako nam se najviši dužnosnici naslikavaju na otvaranju privatnih poliklinika za koje već najavljuju da sklapaju ugovore s HZZO-om i da će se nastaviti to guranje novca, to je ozbiljan problem. Moram istaknuti, jer ovdje imamo i gospodina iz privatnog poduzetništva, da treba razlikovati one koji funkcioniraju na tržištu i koji nisu naljepljeni na HZZO, kao što je to slučaj s gospodinom Gabrićem, i ovi o kojima ja pričam, koji su redovito bliski vladajućoj stranci i koji se zapravo napajaju iz javnog sustava. I tako već, evo sad stvarno dvoznamenkasti broj godina.

- Treba li reći da u ovim spektakularnim akcijama stradavaju kokošari koji dobivaju kuhinje ili ograde, a da pravi igrači prolaze lišo, upitala je Ivana Kekin.

Ivana Kekić, predsjednica saborskog Odbora za zdravstvo
Foto: HRT / HTV

Gabrić: Tko je odgovoran za sustav javnog zdravstva?

Nikica Gabrić, liječnik i profesor, nekadašnji predsjednik Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO), a ranije i šef klinike na Svetom Duhu, otvoreno je progovorio o problemima u hrvatskom zdravstvu i razlozima zbog kojih se povukao iz javnog sustava i odlučio poslovati isključivo privatno.

Prethodno je rekao kako mu se, da je da je on vlasnik Rebra, ne bi moglo dogoditi da mu netko uzima novac.

- Prvo, ne zna se tko je vlasnik hrvatskog zdravstva. Mi pacijenti? Ne. Nominalno je to Vlada, ali zapravo ne postoji osoba koja je za sustav odgovorna. Je li to predsjednik države? Predsjednik Vlade? Grad Zagreb? Županije? U takvom nedefiniranom vlasničkom odnosu ne može se normalno upravljati, poručio je Gabrić.

- Istraga USKOK-a protiv liječnika i još devet osoba; liječnik dao otkaz

Nikica Gabrić, privatni poduzetnik u zdravstvu
Foto: HRT / HTV

Gabrić: Korupcija je posljedica društvena svijesti

– Korupcija je prisutna u svim segmentima društva i ne bi izdvajao zdravstvo da je posebno teško, osim što smo za zdravstvo osjetljivi zato što zdravstvo trebaju ljudi od nula do sto godina. Znači, svi smo u to uključeni. Ali to je posljedica društvene svijesti, organizacije, prevencije, rekao je dr. Gabrić.

Kazao je da ne radi s državom, ni liječnici koji kod njega rade, već je kaže, potpuno slobodni privatnik koji živi na tržištu. Smatra da nije unosno poslovati s državom jer su cijene potpuno nerealne.

- Ja kupujem opremu koja je 30% jeftinija od svake opreme koju ste vi kupili u državi. Zašto? Zato što se borim da dobijem najjeftiniju cijenu. Ne potkradam sebe. Ovo što sada govorim, potpuno odgovorno tvrdim. Pogledajte opremu koju sam ja kupio s carinskim deklaracijama po kojima je uvezena u Hrvatsku, onu za državu i za mene i koja je razlika u cijeni. Ja se borim da smanjim cijene. Kupujem opremu koju ću isplatiti u pet, sedam godina, istaknuo je Gabrić.

Obrativši se ministrici Hrstić, uz napomenu da vjerojatno ona to nije potpisala, upitao je koliko je opreme kupljeno, bespotrebne, koja neće ni biti raspakirana.

- Znači sada se grade bolnice, kupuje se oprema, a nikad neće biti raspakirana, niti su ljudi obučeni za tu opremu. To je korupcija, kazao je.

Dodao je da je to vrlo jednostavno provjeriti, tako da se provjere specifikacije.

- Normalna marža za cijene opreme je cirka 25 do 30%, a može biti niža. Država plaća više, kazao je. Na pitanje tko je onda mastio brk rekao je da su specifikacije namještene.

Kada je on bio šef klinike, to mu se, kaže nije desilo.

- Smijenio sam cijelu komisiju za lijekove i radio sam istragu oko kupovine CT-a. I nisam baš bio podoban. Ali sam ih smijenio. Iako su mi bili politički bliski. Smjenio je, dodao je, i svog najboljeg prijatelja. Suština je, istaknuo je u povjerenju.

Gabrić se osvrnuo i na pravilnik koji je donijelo Ministarstvo, prema kojem i privatnici mogu raditi u jednoj ustanovi. Upitao je tko će to kontrolirati i zaključio da nitko neće to kontrolirati.

- Pa, ja sam prošli put govorio kad sam bio u ovoj emisiji, dajte uvedite da telefonom zabilježi kad je došao na posao i kada je otišao s posla. To će te spriječiti pola korupcije, kazao je dr. Nikica Gabrić.

- Hrstić: Pravilnik ide u e-savjetovanje, trošak za koncert ne plaćaju građani

- HUBOL traži objavu rezultata revizije javne nabave u bolnicama

Sukob privatnog i javnog zdravstva

- Moram priznati, razgovarajući i slušajući, iako tu su stvarno rečene određene činjenice, određene istine, ali ispadne da u hrvatskom zdravstvu ama baš ništa ne valja. Dakle, žao mi je to čuti. Ja sam sigurna da vi to niste mislili, ali tako slušajući vas ispada, uzvratila je ministrica Hrstić.

Hrstić: Uvodi red se red, vlasnik hrvatskog zdravstva je Republika Hrvatska

- Sve ovo što profesor govori da se nabavljaju uređaji, da su se nabavljali uređaji koji su prikriveni plahtama, nema toga više. Postoje jasne upute na koji način se nabavljaju uređaji i da se mora napraviti u ovom trenutku iskoristivost uređaja koji postoje. I ne bih se složila ni sa činjenicom da se ne zna ko je vlasnik hrvatskog zdravstva. Vlasnik hrvatskog zdravstva je Republika Hrvatska, istaknula je ministrica.

- Ne bih se složila i stvarno to ću pravdati i držati tu tezu da hrvatsko zdravstvo ima izuzetno kvalitetne ljude. I kada govorimo o nabavljanju, o tehničkim specifikacijama koje su namještene - ja sam dugo bila ravnateljica. U tih 11 godina, ne znam da smo namjestili jednu tehničku specifikaciju za nabavu. Dakle, tako govoriti da baš ništa ne valja u hrvatskom zdravstvenom sustavu, ja se s time ne mogu složiti.

Koliko rade specijalisti u bolnicama i kako kontrolirati rad u privatnoj praksi?

- Nije poanta u tome da u hrvatskom zdravstvu ništa ne valja. U hrvatskom zdravstvu jako dobro funkcionira 30% otprilike posla koji radi 30% liječnika koji su vrlo predani svom poslu i rade odlično. Točno, 30% je onih koji odrade, ajmo reći, po lege artis, ono što baš moraju, a 30% ništa ne radi. Nego, po cijele dane, jedino što radi je traže gdje će nešto oteti ili gdje će na brzinu zaraditi nešto, a da ne odrade posao, uključila se u raspravu **Goranka Jureško**, kolumnistica Jutarnjeg lista koja prati zdravstvo.

Dodala je da uvijek isti ljudi izgaraju, uvijek isti dolaze u pomoć pacijentu u kojem se zakompliciralo, a onaj ostatak se šlepa, a kod nas ne postoji informatički sustav iz kojeg se jasno može vidjeti koliko liječnika na određenom odjelu odradi svoj posao, onoliko koliko to u zemljama EU-a treba odraditi određeni specijalist.

- On se ujutro čuva, u bolnicu dođe u 9 sati, ode u 12 ili dođe u 8 pa ode u jedan sat. Njegov šef koji ima svoju privatnu praksu ga štiti i pošalje ga u svoju privatnu praksu. Što smo vidjeli na ono malo inspekcijskih nalaza prije koju godinu kad su banuli u privatne prakse. Uopće se ne radi kontrola privatnih praksi. Mi ne znamo koliko ljudi radi iz bolnica a da nemaju dopusnice, ne ove sadašnje. Nikakve dopusnice nemaju, rade na crno. Tamo hodaju u civilnom odjelu pa ako dođe kojim slučajem inspekcija, kažu da su oni pacijenti. Plaća se

na ruke, rekla je i dodala da nitko ne kontrolira kako je neki liječnik došao do imovine koju mu njegova plaća u javnom zdravstvu ne omogućuje.

- Nijedan liječnik koji je pošteno radio svoj posao ne može imati tu količinu imovine. Ali to nitko ne kontrolira i zato se i u javnim nabavama događa ovo što se događa, rekla je Goranka Jureško.

Ministrica Hrštić: Uvodi se red, sve počinje prvim korakom

- Ako govorimo da 30% ljudi samo u zdravstvenom sustavu radi, a svi ostali ne rade, to bi značilo da radi samo 25 tisuća ljudi od 75 tisuća. Dakle, 30% radi, 30% se šlepa, 30% ne radi, a 75 000 ljudi u zdravstvenom sustavu. Ja ću još jedan put naglasiti. U zdravstvenom sustavu sigurno postoje problemi, ali ja mislim i složiti ćemo se da treba uvesti reda, da treba sve početi prvim korakom. I ako je ova godina prvi korak, neka to bude i tako.

Dodala je da svaka bolnica ima informatički sustav i sve se može kontrolirati. Da. Dakle, svaka bolnica ima informatički sustav, može se kontrolirati.

- Ja sam stvarno osoba koja dolazim sa terena i sustav zdravstva poznajem, ono što se kaže od volontiranja do ravnateljice, pa sada i ove pozicije na kojoj jesam. Ako svi radimo transparentno i ako poštujemo pravila struke, ne samo pravila struke, nego pravila koja nas obvezuju ugovor o radu i ako ne samo onaj koji radi, nego i onaj koji je srednji menadžment, onaj koji je visoki menadžment, ako ljudi budu radili ono što im ugovor o radu nalaže, mislim da problema neće biti, kazala je ministrica Irena Hrštić odgovarajući na primjedbe Goranke Jureško.

Goranka Jureško, kolumnistica "Jutarnjeg lista"
Foto: HRT / HRT

Kekin: Red se uvodi preko upravljača predanih svojem poslu

Ivana Kekin referirala se ponovno na nabave u javnom zdravstvenom sektoru. Spomenula je da je navodno došao 21 linearni akcelerator, što je ministrica spomenula, ali ih trenutačno radi četiri, dok onaj na Institutu za tumore još ne radi, a prvi je na Rebru u Zagrebu počeo raditi oko mjesec dana. Uz to, zna se se pacijentima koji dolaze na radioterapije često kaže da aparat ne radi, da pokušaju sutra itd. Govori se, kaže, negdje i o troznamenkastom broju dana godišnje koliko su aparati u javnom zdravstvenom sustavu u kvaru.

- To je ono što je tragično, dok ovi koji imaju privilegirane ugovore, njihovi nisu u kvaru.

- Što se tiče uvođenja reda, to je apsolutno nužno, potrebno. Svi su ovdje bili dio nekog zdravstvenog sustava. Znamo da ima dijelova koji su izrazito neuredni. Ali kako se uvodi red? Uvodi se preko upravljača. Uvodi se na način da postavite upravljače koji su najsposobniji i koji imaju javni interes na srcu. Nama trenutno u zdravstvenom sustavu upravljaju ljudi koji su lojalni vladajućoj stranci. Bilo da su članovi, bilo da su bliski. Dat ću vam primjer, zaista apsurd. Na Rebru imate 21 kliniku. 21 klinika ima 21 šefa, šefice klinike. Od njih je 16 prije godinu dana, pred parlamentarne izbore, odlučilo pružiti javnu pismenu podršku u iskaz ljubavi Andreju Plenkoviću. U bilo kojoj civiliziranoj državi to se ne događa. To nisu stvari koje radite na taj način. Također, ova gospođa koja je danas uhićena je također naravno na tom popisu. Zgodna slučajnost, rekla je Ivana Kekin.

Dodala je da se s takvim upravljačima, kapilarno ta vrsta poznanstava, lojalnosti stranci itd. spušta na niže razine i onda se trguje.

- Trguje se napredovanjima, zaposlenjima, trguje se tko ide na katedru, tko ne ide. I to je ono što uništava zdravstveni sustav koji onda, ove koji tako napreduju, gura napred. Ovi koji su možda imali neku ambiciju u nekom času, možda i po sustavu, odustaju jer vide da to nema smisla. To dovodi do neurednog zdravstvenog sustava. On se neće urediti karticama. Nažalost. On će se urediti ako ćemo imati dobre upravljače koji su predani svom poslu. Mi ih trenutno u zdravstvenom sustavu, ja neću reći da ih nemamo nimalo, ali reći ću da ih imamo zaista vrlo, vrlo malo.

Smatra da bi jedino razumno bilo ukidanje dvojnog rada liječnika, a s njom se u tome složila i Goranka Jureško.

- Dakle, svi mi poznajemo i dobre i loše ljude, ono što bi moja poruka bila, sustav treba urediti, na sustavu treba raditi, uzvratila je ministrica Hrstić.

Na primjedbu o dvojnomo radu liječnika kao sistemskom problemu, ponovila je da su se određene udruge liječnika pobunile i kod same ideje da se uvede pravilnik o dvojnomo radu.

Ministrica Hrstić: Pravilnik koji će uvesti jasna i transparentna mjerila

- Da li ćemo mi sve učiniti zadovoljnijima? Nećemo. Da li nam je cilj da svi budu sretni? Nije. Postoji pravilnik koji će uvesti jasna i transparentna mjerila koja će

biti primjenjiva na sve točke, rekla je ministrica.

Na Gabrićevo pitanje tko će kontrolirati ta mjerila, uzvratila je da će kontrolirati onaj koji je zadužen za kontrolu. Upitala ga je tko u njegovoj ustanovi kontrolira izvršenje svakog zaposlenog, a njegov je odgovor bio - kompjuter.

- Da li postoji računalo u bolnicama, uzvratila je ministrica protupitanjem. Dakle, gledajte, da li netko laže ili ne laže, opet neću sad reći neku floskulu da je to na nekome odgovornost jer ne smatram, postoje jasno napisano tko odgovara i tko kontrolira. Ja mislim da samo ljudi, ako ste me dobro čuli što sam rekla, treba junapraviti ono što im piše u ugovoru o radu i svakom zaposleniku, i liječniku, i medicinskoj sestri, i šefu, i malom šefu, i velikom šefu, a da ne kažem ravnatelju, a da ne kažem i ministrici. I moja odgovornost je za cijeli sustav, ali ja ne mogu iskontrolirati šta Ivo Ivić radi u nekoj općoj bolnici, kazala je ministrica zdravstva.

- Prvo, nitko vas ne napada. Nitko ne spori da Hrvatsko zdravstvo zaslužuje jednu solidnu trojku, ali ono što govorimo mi, dobronamjerno govorimo da bi moglo da zaslužuje četvorku ili više. Ali ima pojava koje se ne mogu riješiti. Vi kažete Republika Hrvatska. Ma gdje je ta Republika Hrvatska? Gdje je ta Republika Hrvatska na Rebru? Prvo, ne valja zagrebačko zdravstvo, tamo je najveći nered, pa splitsko zdravstvo, pa riječko zdravstvo, pa osječko zdravstvo. A ovo zdravstvo u manjim ustanovama, to funkcionira, rekao je Gabrić.

Povela se rasprava o plaćama bolničkih specijalista koji su i profesori, a u bolnici odrade samo nekoliko sati.

- Dok ne budete mjerili rad i dok ne budete kontrolirali ljude, dotada ćete poticati neuredni sustav, poručio je dr. Gabrić.

- Nama u sustavu su šefovi ljudi koji kao da su došli iz Kriptona, supermen, apsolutno svatko od njih. Radi na fakultetu, radi u bolnici, dežura, organizira rad klinike, ima privatnu kliniku, dodala je Jureško.

- Sve počinje prvim korakom. Dakle, ako možemo nešto pozitivno iza ove rasprave napraviti, vi ste mene pitali, da li vas slušam, da li vas slušam da treba napraviti kontrolu. Da li vi mene slušate? Ja sam i rekla u činjenici, kad ste rekli da se jednim pravilnikom ne može urediti. Može se urediti. Tko će kontrolirati?

Onaj tko je zadužen za kontroliranje. Da li možete dozvoliti da se u ovom zdravstvenom sustavu napravi jedan i prvi pozitivni korak?

Uslijedila je kratka razmjena "paljbe" .

- Prvi pozitivni korak nakon deset godina vladanja Andreja Plenkovića, upitala je Ivana Kekin.

- Oprostite, vi svaki put ne možete bez da izgovorite to ime. Ne znam što vam je fetiš, ali neka vam bude fetiš, kazala je ministrica.

- A čovjek je odgovoran za hrvatsko zdravstvo, rekla je Kekin.

- Odgovoran je. A za sve što je dobro napravljeno, tko je odgovoran? To je odgovoran Pero, rekla je ministrica Irena Hršćić.

Na kraju burne rasprave u Otvorenom, zadnja rečenica pripala je ministrici:

- Pa rečenica za kraj je da ova rasprava sigurno je konstruktivna. Ima tu dobrih rečenica koje su rečene. Ja i dalje vjerujem u zdravstveni sustav. Ja i dalje vjerujem u borbu protiv korupcije. Ja i dalje vjerujem da se hrvatski zdravstveni sustav može itekako dobro urediti sa svim dobrim činjenicama koje su do sad napravljene. A ja osobno odustati neću, poručila je.

#USKOK

#Korupcija

#Zdravstvo

#Otvoreno

Vijesti HRT-a pratite na svojim pametnim telefonima i tabletima putem aplikacija za [iOS](#) i [Android](#). Pratite nas i na društvenim mrežama [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [TikTok](#) i [YouTube](#)!